

Rokovania k možnosti zvýšenia tarifných plátov začínajúcich pedagógov

Dňa 27. 2. 2019 sa zástupcovia zväzu Pavel Ondek, Ingrid Gamčíková, Miroslav Habán a Ivan Šoš zúčastnili rokovania na pôde Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR s ministerkou Martinou Lubyovou, Žanetou Surmajovou, generálnou riaditeľkou legislatívno-právnej sekcie a Jánom Tomanom z odboru analýz vzdelávacej politiky. Prioritnou témou rokovania bol návrh odboru analýz vzdelávacej politiky na zmenu platových taríf s účinnosťou od 1. 9. 2019. Zmena by mala zabezpečiť zvýšenú motiváciu „mladých“ pedagogických a odborných zamestnancov pri vstupe do zamestnania. Stretnutie na pôde ministerstva nadviazalo na celú sériu rokovaní týkajúcich sa tejto témy. Súčasný návrh odzrkadľuje výrazné posilnenie finančnej situácie pri vstupe do zamestnania. Podľa návrhu si na platovom ohodnotení od 1. 9. 2019 nikto zo zamestnancov s dlhšou praxou v školstve nepohorší. Návrh odboru analýz vypracovaný podľa požiadaviek zväzu odzrkadľuje aj dlhodobu pretrvávajúcu požiadavku našich členov. Pri rokoch praxe je potrebné vychádzať z rovnakého percentuálneho navýšenia počas celej doby za-

mestnania. Argumentovali sme nesúhlasnými postojmi našich členov k súčasnému stavu, ktorý vychádza z členskej základne od uvedenia rozdielného prístupu do a po 16-tich rokoch praxe. Téma rovnakého mechanizmu bola s pochopením zo strany pani ministerky vypočítaná a obe strany sa zaviazali riešiť navrhovanú korekciu prepočítaných tabuliek na úrovni Ministerstva financií SR. Rokovanie pokračovalo stručným zhrnutím pripomienok zväzu k návrhu zákona o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch.

Vo štvrtok 7. 3. 2019 predseda zväzu Pavel Ondek a podpredsedníčka zväzu Ingrid Gamčíková rokovali na pôde ministerstva financií s generálnym riaditeľom sekcie rozpočtovej politiky Radovanom Majerským a riaditeľom odboru analýz vzdelávacej politiky Michalom Rehúšom o pripravovanej zmene odmeňovania s cieľom motivovať začínajúcich pedagogických a odborných zamestnancov v regionálnom školstve a začínajúcich učiteľov vysokých škôl. Diskutovali o alternatívnom návrhu OZ PŠaV a jeho finančnom dopade. Radovan Majerský bude o našom návrhu informovať ministra financií.

Spolupráca s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny

Dňa 28. 2. 2019 sa zástupcovia zväzu Ivan Šoš a Eva Klikáčová stretli s námestníkom ÚPSVaR SR, sekcia sociálnych vecí a rodiny pánom Štefanom Šulekom, ktorého na rokovanie splnomocnil generálny riaditeľ ÚPSVaR SR Marián Valentovič. Ústrednou témou rokovania bol písomný návrh dohody o spolupráci medzi ÚPSVaR SR a OZ PŠaV na Slovensku. Predmetom dohody je spolupráca v rámci informácií o financovaní a pracovných podmienok zamestnancov Centier pre deti a rodinu (detské domovy). Zúčastnené strany prerokovali jednotlivé články návrhu dohody, prediskutovali očakávania a predbežne sa dohodli aj na niektorých konkrétnych možnostiach spolupráce. Obe strany sa zhodli, že v čo najkratšom čase bude predmetná dohoda podpísaná. Štefan Šulek stručne priblížil zástupcom zväzu aj zásadné zmeny, ktoré priniesol novelizovaný zákon 305/2005 Z. z. o sociálno-právnej ochrane detí a o sociálnej

kuratele. Predstavitelia zväzu poukázali na niektoré problémy, ktoré prichádzajú ako podnety od členov zväzu. V závere rokovania sa obe strany dohodli na súčinnosti pri riešení problémov.

Podpis „Dohody o spolupráci“ s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny sa stal skutočnosťou na dnešnom stretnutí zástupov zväzu s pánom generálnym riaditeľom ÚPSVaR Mariánom Valentovičom a jeho námestníkom Štefanom Šulekom. Za odborový zväz sa stretnutia zúčastnil predseda zväzu Pavel Ondek, podpredseda zväzu Ivan Šoš a predsedníčka sekcie detských domovov združenia stredného školstva Eva Klikáčová.

V dohode sa obe strany zaviazali ku aktívnej spolupráci, komunikácii a vzájomným prizývaniam ku aktuálnym témam.

Dohoda je zverejnená na stránke zväzu v časti Dokumenty.

Ivan Šoš

Správa Európskej komisie o Slovensku 2019

Európska komisia vydala dňa 27. 2. 2019 Správu o Slovensku 2019, ktorá sa venuje hospodárskej situácii a trendom, investíciám; zdaňovaniu, zdravotníctvu; politikám zamestnanosti; vzdelávaniu; podnikateľskému prostrediu, ako aj kvalite verejnej správy s dôrazom na boj proti korupcií, verejné obstarávanie, súdnictvo, EU fondy a riadenie ľudských zdrojov; ako aj sektorovým politikám (výskum a inovácie, energetika a životné prostredie). Správa zároveň vyhodnocuje pokrok a reformné úsilie Slovenska v jednotlivých politikách, poukazuje na pozitívne výsledky a upozorňuje na výzvy a pretrvávajúce problémy. Správa vytvorí základ pre dialóg medzi Európskou komisiou a národnými vládami pred zverejnením Národných programov reforiem v apríli a tzv. Špecifických odporúčaní pre jednotlivé členské štáty v máji. **Podľa analýzy Európskej komisie sa Slovensko v súčasnosti ekonomicky darí, ale zaoštráva v oblastiach, ktoré sú kľúčové pre budúci rast a to najmä - kvalita verejnej správy, vzdelávanie, veda, výskum, inovácie;** vyrovnávanie regionálnych rozdielov a kvalita životného prostredia. Ďalšími dôležitými výzvami zostávajú: starnutie populácie, automatizácia, robotizácia a digitalizácia. EU fondy predstavujú príležitosť a ponúkajú možnosti investovať do týchto oblastí a zlepšiť tak rastové vyhliadky do budúcnosti. Správa o Slovensku 2019 sa venuje hospodárskej situácii a trendom, investíciám; zdaňovaniu, zdravotníctvu; politikám zamestnanosti; vzdelávaniu; podnikateľskému prostrediu, ako aj kvalite verejnej správy s dôrazom na boj proti korupcií, verejné obstarávanie, súdnictvo, EU fondy a riadenie ľudských zdrojov; ako aj sektorovým politikám (výskum a inovácie, energetika a životné prostredie). Správa zároveň vyhodnocuje pokrok a reformné úsilie Slovenska v jednotlivých politikách, poukazuje na pozitívne výsledky a upozorňuje na výzvy a pretrvávajúce problémy.

V oblasti vzdelávania a odbornej prípravy dochádza k reformám, no problematická je naďalej ich nevyhovujúca kvalita a nedostatočná inkluzívnosť. Výdavky na vzdelávanie v pomere k HDP v posledných rokoch klesajú a výsledky vzdelávania sa zhoršili. Napriek zvyšovaniu plátov učiteľov nie sú úrovne plátov stále dostatočne atraktívne na to, aby prilákali dostatok primerane kvalifikovaných potenciálnych učiteľov. Zapojenie detí do vzdelávania a starostlivosti v rannom detstve je naďalej nízke. Menej ako 2 % detí vo veku do 3 rokov sa nachádza vo formálnej starostlivosti o deti v porovnaní s priemerom EÚ na úrovni 33 %. Výsledky v oblasti vzdelávania sú nedostatočné a ďalej sa zhoršujú a zároveň odhaľujú výrazné regionálne a sociálno-ekonomické rozdiely.

Program duálneho odborného vzdelávania a prípravy bol zavedený v roku 2015. Hoci program vzbudil u zamestnávateľov značnú pozornosť, medzi žiakmi vyvolal len nepatrný záujem. Zabezpečením plného finančného krytia na jednotlivca v prípade zúčastnených inštitúcií sa odstránili prekážky, ktoré školám bránili zapájať sa do odborného vzdelávania a prípravy. Napokon sa harmonizovali učebné plány pre žiakov v duálnom vzdelávaní a žiakov mimo duálneho vzdelávania, ktorí získavajú rovnakú kvalifikáciu. Tieto zmeny viedli k štvornásobnému zvýšeniu počtu nových zápisov učňov, a to zo 422 v školskom roku 2015 – 2016 na 1 615 v školskom roku 2018 – 2019. Nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami je jednou z prekážok brániacich rastu a vzdelávanie a odborná príprava nie sú dostatočne zosúladené s potrebami trhu práce. V roku 2016 až 60 % absolventov stredných a vysokých škôl päť rokov od získania diplomu pracovalo v zamestnaniach, ktoré neboli plne v súlade s ich vyštudovaným odborom.

Vzdelávanie dospelých je pod priemerom EÚ. V roku 2017 sa len 3,4 % dospelých zúčastňovalo na formálnom alebo neformálnom vzdelávaní alebo odbornej príprave, čo je jedna z najnižších mier v EÚ (priemer EÚ je 10,9 %).

Výdavky na školstvo sú naďalej nízke a premietajú sa do nízkych miezd učiteľov a nedostatočného vyučovacieho vybavenia vrátane oblasti digitálnych zručností.

Bol prijatý nový „národný program reforiem v oblasti vzdelávania a výchovy“. V dlho očakávanom programe reforiem a súvisiacom akčnom pláne na roky 2018 – 2019, ktorý bol prijatý v júni 2018, boli navrhnuté zmeny týkajúce sa začlenenia znevýhodnených žiakov a posilnenia výsledkov v oblasti vzdelávania. Stratégia je založená na politickom rámci s odhadovaným rozpočtom vo výške 15 miliárd EUR do roku 2027, pričom podľa očakávaní majú finančné prostriedky EÚ zohrávať významnú úlohu.

Učiteľské povolanie čoraz viac trpí nedostatkom uznania, mzdy sú naďalej nízke a príležitosti na profesionálny rozvoj sú nedostatočné.

Napriek postupnému zvyšovaniu miezd učiteľské povolanie stále nie je atraktívne. Priemerné platy učiteľov značne zaostávajú za priemernými mzdami vysokoškolsky vzdelaných osôb na Slovensku, ktoré pracujú na plný pracovný čas. Učiteľia vyšších stredných škôl, ktorí pracujú vo verejných inštitúciách, v priemere zarábajú len 64 % zo mzdy pracovníka s vysokoškolským vzdelaním pracujúceho na plný pracovný čas. Vláda rozhodla o zvýšení miezd učiteľov o 10 % od januára 2019 a o ďalších 10 % v roku 2020. Počiatočné vzdelávanie učiteľov sa nedostatočne zameriava na prípravu praktickej výučby a kontinuálny profesionálny rozvoj nedostatočne zodpovedá potrebám učiteľov. Prebiehajú diskusie o zlepšení kariérnych postupov a kontinuálneho profesionálneho rozvoja. Investície do odbornej prípravy učiteľov a lepšieho vybavenia škôl sú naďalej dôležité.

V poskytovaní vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve stále existujú viaceré nedostatky. Slovensko patrí v tejto oblasti medzi členské štáty s najhoršími výsledkami. Vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve sa reformujú s cieľom zvýšiť účasť najmä v prípade detí z menej majetných rodín. Zvýšil sa počet voľných miest v detských škôlkach, aby sa pokryli všetky deti zo sociálno-ekonomicky znevýhodnených rodín od septembra 2018. Vláda oznámila, že od septembra 2020 zníži vek povinnej školskej dochádzky pre deti na 5 rokov. Súčasná opatrenia na podporu rovnosti a začlenenia zatiaľ nespĺnili očakávania. Jedným z hlavných zdrojov obáv je zvyšujúca sa miera predčasného ukončenia školskej dochádzky.

V porovnaní s opačným trendom vo väčšine krajín EÚ sa miera predčasného ukončenia školskej dochádzky na Slovensku zvyšuje: v roku 2017 bola na úrovni 9,1 % oproti 4,7 % v roku 2010.

Počet absolventov vysokoškolského vzdelania sa zvyšuje, existuje však priestor na zlepšenie, pokiaľ ide o kvalitu a efektívnosť tohto vzdelávania. Miera dosiahnutého vysokoškolského vzdelania v roku 2017 predstavovala 34,3 % v porovnaní s priemerom EÚ (39,3 %). Cieľom nových právnych predpisov je zvýšiť kvalitu vysokoškolského vzdelávania. Novým zákonom o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania sa zavádza nový nezávislý akreditačný systém a sleduje sa cieľ racionalizácie počtu univerzít a študijných programov. Vytvára sa ním nový bakalársky program „interdisciplinárne štúdiá“. Študenti budú mať takisto možnosť predĺžiť si bezplatné štúdium o jeden rok, ak sa zúčastnia odbornej stáže v zahraničí alebo na programe Erasmus+.

Väčšie investície do zručností, vzdelávania, odbornej prípravy a sociálnej inklúzie môžu zvýšiť produktivitu na Slovensku a vytvoriť inkluzívny rast. Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily a meniace sa modely priemyselnej výroby si vyžadujú investície do rozvoja ľudského kapitálu a prispôbenie pracovnej sily novým pracovným príležitostiam, a to aj podporovaním digitálnych a podnikateľských zručností a aktívaním nezamestnaných osôb, predovšetkým tých dlhodobo nezamestnaných. Investíciami sa môže zvýšiť výkonnosť systému vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj konkurencieschopnosť a sociálna súdržnosť.

Zdroj: https://ec.europa.eu/info/publications/2019-european-semester-country-reports_en

Správa z rokovania výboru ETUCE

V dňoch 11. – 12. marca 2019 sa v Bruseli uskutočnilo pravidelné stretnutie členov Európskeho odborárskeho výboru pre vzdelávanie (ETUCE). OZ PŠaV na Slovensku na rokovaní zastupovali predseda P. Ondek, podpredseda M. Habán a vedúci úradu J. Stodolovský.

Na programe bola informácia o členských príspevkoch, finančný audit či správa z rokovaní stálych orgánov ETUCE.

V rámci správy o činnosti Stálej komisie pre vysokoškolské vzdelávanie (HERSC) sa diskutovalo napríklad o: petícii proti snahe francúzskej vlády zaviesť poplatky za štúdium na vysokých školách pre študentov z krajín mimo EÚ, ministerskej konferencii v rámci Bolonského procesu, návrhu Európskeho vzdelávacieho priestoru, aktivitách Európskych študentských odborov a rezolúcii ohľadom akademickej slobody v Európe. Správa z komisie pre postavenie žien obsahovala informácie o hlavných témach rokovania, ktorými boli najmä zastúpenie žien v rozhodovacích orgánoch EÚ v súvislosti s voľbami do Európskeho parlamentu či rovnováha medzi súkromným a pracovným životom. Správa zo stálej komisie pre rovnosť informovala o novom akčnom pláne pre rodovú rovnosť, potrebe inklúzie žien migrantov do spoločnosti a seminári o základných ľudských právach, ktorý

sa uskutočnil v Ríme. V rámci správy z poradného výboru pre vzdelávanie bola prezentovaná aktuálna kampaň „**Učítelia vytvárajú budúcnosť Európy**“ v súvislosti s potrebou zvyšovania povedomia a atraktívnosti učiteľského povolania v celej Európe. Kampaň obsahuje štyri základné požiadavky:

- podpora kvalitného vzdelávania pre všetkých založeného na kontinuálnom vzdelávaní učiteľov a profesionálnej autonómii/akademickej slobode
- zvyšovanie atraktivity učiteľského povolania najmä prostredníctvom zvyšovania financií do verejného školstva
- posilnenie účinného sociálneho dialógu a zmysluplné zapojenie odborových zväzov do procesu prijímania rozhodnutí
- podpora výučby k demokratickému občianstvu a sociálnemu začleneniu s cieľom umožniť študentom rozvíjať v sebe demokratických občanov, ktorí sú schopní kriticky myslieť a sú si vedomí svojich práv a povinností.

Riaditeľka ETUCE Susan Flocken pripomenula Špeciálnu konferenciu z novembra minulého roka v Aténach, poskytla zopár štatistických údajov (309 účastníkov, 104 členských organizácií z celkových 132, 266 delegátov, z toho 88 žien) a zisťovala spätnú väzbu účastníkov v záujme možnosti zlepšenia do budúcnosti. Generálny tajomník Education International David Edwards prezentoval prípravu na 8. svetový kongres EI, ktorý sa bude konať v dňoch 19. - 26. júla 2019. Okrem iných dôležitých otázok členovia výboru diskutovali o prioritách rumunského predsedníctva Rady Európskej únie (digitalizácia, podpora výskumu a inovácií, rozšírenie EÚ na západný Balkán, podpora európskych občianskych iniciatív, boj proti rasizmu či zvýšenie adaptability mladých ľudí na nové výzvy sveta práce), o vplyve Brexitu na sektor vzdelávania, či o najnovších kľúčových vývojových trendoch európskeho sektorového sociálneho dialógu (ESSDE). Členovia výboru ďalej diskutovali o Správe Európskej komisie o jednotlivých krajinách ako súčasť európskeho semestra 2019 naj-

mä s dôrazom na potrebu investícií do vzdelávania, pracovných podmienkach zamestnancov školstva, ako aj kvalitu a inkluzívnosť vzdelávania. V tejto súvislosti bol výbor informovaný o návrhu Európskej komisie spojiť implementáciu cieľov trvalo udržateľného rozvoja s cieľmi európskeho semestra a začleniť ich do hlavných politík EÚ.

V rámci témy solidarita dostali členovia výboru správu o nedávnych misiách ETUCE v Bosne a Hercegovine a Turecku, pričom vyjadrili svoju trvalú solidaritu s odborovými zväzmi v oboch krajinách. Situácia v Turecku je naďalej vážna, keďže vládna politika proti opozícii a odborom pretrváva. Aktuálne prebiehajú súdne pojednávania so signatármi deklarácie „Akademici pre mier“ a väzenie hrozí vyše 1000 vysokoškolským učiteľom. V Bosne a Hercegovine čelia odbory extrémnemu tlaku zo strany vlády vo forme razíí, zvýšeného daňového zaťaženia a zastrášovania, čím porušuje viaceré zákony a medzinárodné konvencie upravujúce fungovanie odborov. V Holandsku a Lotyšsku, školskí odborári plánujú nadchádzajúce celoštátne štrajkové akcie v súvislosti s kritickým nedostatkom učiteľov. V Lotyšsku pripravujú odbory protestné akcie, keďže v januári sa im podarilo dosiahnuť postupný nárast platov ale vláda neskôr zistila, že na to nemá finančné prostriedky. V Grécku prebieha petícia za zrušenie možnosti opakovane predlžovať pracovné zmluvy na dobu určitú, v Taliansku čelia snahám o regionalizáciu krajiny a vzdelávacích systémov. V Poľsku plánuje odborový zväz učiteľov ZNP štrajk, ktorý môže ohroziť maturity, keďže vláda dlhodobo odmieta zvyšovať platy učiteľom a situácia je ďalej neúnosná.

Súčasťou stretnutia bola prezentácia prebiehajúcich a pripravovaných projektov financovaných zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu na témy ako migrácia, rodová rovnosť, inklúzia, vzdelávanie k demokratickému občianstvu a obnova postavenia odborov.

Juraj Stodolovský

Číslo vydania: 3/2019

Vyšlo: 18. 3. 2019

Staršie čísla nájdete [tu](#)

Odborový zväz
pracovníkov školstva a vedy
na Slovensku

Telefón: +421918901770

e-mail: stodolovsky@ozpsav.sk

Grafické spracovanie: Dana Petková